

جاڭا جورىقتا ارشىندى قادام تاستاپ، دۈنيە ءجۇزىنىڭ دامۋىنا سەنىم جانە كۇش ـ قۇات سيلايدى

— خالىقارالىق قوعام ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ 14 ـ كەزەكتى مەمەلكەتتىك خالىق قۇربلىتايى 1 ـ ءماجلىسىنىڭ جابىلۇ جىنالىسىنداى ماڭغزدى ءسوزىن ايرىقشا جوعارى باعالادى

□ شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ تىلشەلەرى

”مەملەكەتتى قۇدرەتتەندىرۋ قۇربلىسىنىڭ، ۇلتتى گۇلدەندىرۋدىڭ ايبىندى نىساناسى ادامدى نىتالاندىردادى، ەكپىندەي ىلگەربىلەۋگە جىگەرلەد ـ دىردەدى. ءبىز ۇاقىتتى ۇتىپ، تارىخ سەنىمىن بە ـ كەمدەپ، تارىجيى ىرىقتىلماقتى كۇشەيتىپ، تۇرا ـ شىلدەقتان اىنماي، جاڭخالىق اشۇعا تاباندى بولپ، سىتراتەگياللىق تاباندىلىقتى ساقىتاپ، كۇ ـ رەسكەرلىك رۇختى اسقاقتاتىپ، جۇرەكتىلىكپەن قامال الپ، قىبىندىقتى جەڭىپ، مەملەكەتتى قۇدد ـ رەتتەندىرۋ قۇربلىسىنا، ۇلتتى گۇلدەندىرۋ ۇلى سىسنە ۇزدىكىسىز كۇش قوسۇبىمىز، داڭقى اپەرۋد ـ مىز كەرەك“.

3 ـ ايدىنك 13 ـ كۇنى نۇستەن بۇرىن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتە ـ تىنىڭ باس شۇجىي، مەملەكەت ءتوراعاسى، ورتا ـ لىق اسكەريى سىتىەر كومىيەتتىنىڭ ءتوراعاسى شي جىنپىڭ 14 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك خالىق قۇربلىتايى 1 ـ ءماجلىسىنىڭ جابىلۇ جىنالىسىندا ماڭغزدى ءسوز سويلەدى. الەمنىڭ ءىرى اقپارات قۇرالدارى دۇنيە جۇزىندەگى قابىلدارماندارعا ءسوزدىڭ مازمۇنىن دەر كەزىندە تاراتتى.

جوعارى ساپالى دامۇدى بۇلجىماستان ىلگە ـ رىلەتۇدەن جاڭعا حاۋىپسىزدىك ارناسى ارقىلى جاڭا دامۇ ارناسىن قامتاماسىز ەتۋگە دەيىن؛ حا ـ لىقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولۇدان پارتىيانى جاپپاي قاتاڭ باسقارۋدى ءبىر ءسات تە توقىتاپتۇعا دەيىن؛ ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاىىن قۇرۇدى قۇلىشنا ىلگەرلەتۇدەن جوعا ـ رى دەڭگەيدەگى سىرتقا ەسك اشۇدى تىڭغىلە. تى ىلگەرلەتۇگە دەيىن خالىقارالىق قوعام ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ ماڭغزدى سوزىنەن جۇڭگونىڭ جاڭا جورىقتا ارشىندى قادام تاستاۋ، دۇنيە جۇ ـ زىنە جاڭا وراي اكەلۇ بەكىمى مەن سەنىمىن سە ـ زىندى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ پارتيا ـ نى باسقارۇ، مەملەكەتتى باسقارۇ ۇستانىمىنىڭ دۇنيە جۇزىنە سالعان ويىن، بەرگەن ونەگەسىن سەزىندى، جۇڭگونىڭ دۇنيە جۇزىمەن ءوزارا تىپەمدىلك جەتكىزىپ، تەڭ ىگىلىككە كەنەلىپ، ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاىىن قول ۇس ـ تاسا قۇرۇداعى جاۋاپكەرشىلىگى مەن بورىشىن سەزىندى.

جاڭا جورىقتا ارشىندى قادام تاستاپ،

دۇنيە جۇزىنە جاڭا وراي اكەلدى

100 جىلدىق كۇرەس ارقىلى ۇلتتىق قورلىق ـ تان اربىلتتى، جۇڭگو خالىق ۇز تاعدىرىنىڭ قوجا ـ يىنىنا اينالىپ، جۇڭخۇا ۇلتى ەڭسە كوتەرۇدەن، بايۇدان قۇدرەتتەنۇگە دەيىنگى ۇلى شارىقتاۋدى قارسى الدى، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى كەرى قايتارۇعا كەلەبەيتىن تارىجيى ۇردىسكە قادام تاستادى.

ءتوراعا شي جىنپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كور ـ سەتتى: جۇڭگونىڭ دامۇى دۇنيە جۇزىنە تىپەمدىلك جەتكىزەدى، جۇڭگونىڭ دامۇى دۇنيە جۇزىنەن قول ۇزە الپايدى. وسى ايقىن دامۇ جولى جۇڭگو ـ مەن تىعىز بايلانىسقان دۇنيە ءجۇزىنىڭ بولاشاققا تولىق سەنىم ارتۇىنا مۇمكىندىك جاسادى.

ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ سوزىنەن «قازاقستان شارۋاشلىق گىنازەتىنىڭ» باس رەداكتورى سەرىك كەرىمبايەۋ جۇڭگونىڭ جۇڭگو ۇلكىسىن ـ دەگى وسىزاماندىندىرۇ قۇربلىسىن ۇزدىكىسىز جەدەل ىلگەرلەتەتىن، جوعارى ساپالى دامۇدى بۇلجىماستان جەبەيتىن بەرىك بەكىمىن اڭغاردى. ”ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ ماڭغزدى ءسوزى جۇڭگو باششىسىنىڭ باتلىدەيقەن اۋىر جۇك ارقا ـ لايتىن، دامۇدى، گۇلدەنۇدى تاباندىلىقپەن ىلگە ـ رىلەتەتىن بەرىك سەنىمىن بەينەلەدى“.

2 ـ ايدىنك سونىندا ساۋد ارابىياسى اعابىندى اجلاندار جارىناسى مەڭگەرۋلى توبىنىڭ ورنىباسار

الفا باىستىعى مۇحاممەد آل اجلان جۇڭگوعا تاعى ءبىر مارتە كەلىپ، جەرگىلىكتى ۇكىمەت تاراۋالا ـ رىن، كاسپورنىرداردى جانە اجلان توبىنىڭ جۇڭگو ـ نىڭ شاندىۇڭىنداى زاۋودىن ارالادى. ”مەن جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقتى اينالىمىن شىنايى سەزىنىپ، جۇڭگومەن بولعان سەلبەستىكتى ىلگە ـ رىلەتۇگە تولىق سەنىم ارتتىم“، ـ دەدى اجلان، ـ ”جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقتى قاداممەن ارتىپ، بەلگىلەنگەن ءتۇرلى نىسانا ـ لاردىڭ بىرتىندەپ جۇزەگە اساتىندىعىنا سەنە ـ مىن“.

”جۇڭگونىڭ جوعارى ساپالى دامۇدى دا ـ رىپتەۋى تايبالاند ۇكىسەتى مەن خالىقنا وي سالىدى جانە ءۇمت اكەلدى“. تايبالاند جىڭدا باسقارۇ شۇەيۋانى جۇڭگو ـ شىعىسى وڭتۇستىك ازيا ەلدەرى وداعى زەرتتەۋ ورنىنىڭ مەڭگەرۋ ـ شىسى تاڭ جىمىين بىلاي دەدى: جۇڭگو عىلىم ـ تەحنىكادا ءوز كۇشىنە سۇيەنۇ، ءوزىن ۇلەتتەند ـ دىرۇ قابىلەتىن كۇش سالا جوعارىلاتتى، تايبالاند ـ تى قامتىعان شىعىسى وڭتۇستىك ازيا ەلدەرىنىڭ ءبارى مۇنىڭ ىگىلىگىنە كەنەلەدى؛ جاڭا ەنەرگيا ـ نى ۇاكىل ەتكەن جاڭا تەحنىكا، جۇڭگونىڭ دامۇ ـ داعى جاڭا ۇستانىمى، سونداي ـ اق جۇڭگو ـ لاوس ـ تايبالاند تەمىر جولن ۇاكىل ەتكەن ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ نىسانى قاتارلىلار وسى وڭىردەگى ەلدەردىڭ جۇڭگومەن سەلبەس ـ تىكتى تەرەڭدەتۋىنە تۇيەلدى.

رەسەي عىلىم اكادەمىياسى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسى جانە خالىقارالىق قارىم ـ قاتىناس زەرتتەۋ ورنى ازيا ـ تىنىق مۇحىت زەرتتەۋ ورتا ـ لىعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى الەكساندىر رومانوۋ بىلاي دەدى: ءتوراعا شي جىنپىڭ سوزىندە جو ـ عارى ساپالى دامۇدى بۇلجىماستان ىلگەرلەتىپ، ەكونوميكانىڭ ساپا جاعىندا ۇتىمدى ءوسۇن جانە سان جاعىندا ۇيلەسەمدى ارتۇىن جۇزەگە اسرۇدى جەبەۋدى قايتالاي دارىپتەدى. دۇنيە جۇزىندەگى 2 ـ ۇلكەن ەكونوميكالىق تۇلعا رە ـ تىندە، جۇڭگو اشىق، سىيسىمدى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىن قورعاۋعا كۇش سالپ، جۇڭگو ـ نىڭ جاڭا دامۇى ارقىلى دۇنيە جۇزىنە جاڭا وراي ازىرلەپ، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قايتا گۇلدەنۇىنە سەنىم جانە قوزعاۋشى كۇش سيلايدى.

قىرعىزىستان مەملەكەتتىك خابار اگەنتتىگە ـ نىڭ بۇرىنعى باىستىعى كۇبان تاباردىيەۋ ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇدى بۇلجى ـ ماستان ىلگەرلەتۇ جولىندەگى بايىمداۋىن ايرىقە ـ شا شىنايى مويىندادى. ”جۇڭگودا مەن بىرنەشە ءىرى كاسپورنىندى ارالاعان بولاتىنىمىن، ول ارا ـ دان جاڭالىق اشۇ تاسىلدەرى مەن تەحنىكالارىن كورۇگە بولادى. جۇڭگونىڭ تەحنىكاسى كوپتە ـ گەن سالانىڭ بارىندە دۇنيە ءجۇزى بويىنشا ال ـ دىڭغى قاتاردا. عىلىم ـ تەحنىكا العاباسارلىعىنا سۇيەنە وتىرىپ، جۇڭگو قوعامىنىڭ دامۇ ءورسى ءىپتى دە گەڭبەيۇدە“.

قورشاعان ورتانى قورعاۋ سالاسىنا ات سا ـ لىسقانىنا 21 جىل بولعان كامەرون بيولوگيا بايلى ـ ەن اشۇ جانە قورعاۋ نىسانىنىڭ اتقارۇشى حاتىش ـ سى اۋگۇستىين ەنجاس بىلاي دەدى: ”مەن جۇڭگودا جۇڭگونىڭ جاسىل دامۇعا كۇش سالا ـ عاندىعىن شىنايى سەزىندىم. جۇڭگو دامۇىنىڭ بارلىق جاعىندا تايىپاقتا قۇرمەت ەتۇدى، قورشاعان ورتانى قورعاۋدى قۇلىشنا جۇزەگە اسىردى. بۇل افرىكا ەلدەرىنىڭ ۇيرەنۇ ۇلكىسى: جۇڭگو سياقتى قۇلىشنا دامۇمەن قاتاز، قورشاعان ورتانىڭ ماڭغز ـ دىلىعىن قاشاندا ەستە بەرىك ساقتاۋ كەرەك“.

پارتىيانى باسقارۇ، مەملەكەتتى باسقارۇ

ۇستانىمى وي سالىدى

”خالىقتى وزەك ەتكەن دامۇ يدەياسىن دا ـ يەكتىلەندىرۇ“، ”سىزىزاماندىندىرۇ قۇربلىسىنىڭ

جەتىستىكتەرىنەن جالىي خالىقتى اناعۇرلىم كوپ، اناعۇرلىم ءادىل ىگىلىكتەندىرۇ“، ”باتىلدەيقەن وزىنە ـ ءوزى توڭگەرىس جاساۋ“، ”پارتىيانى جاپپاي قاتاڭ باسقارۇدى ءبىر ءسات تە توقىتاپتۇ... ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ سوزدەرىندەگى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ پارتىيانى باسقارۇ، مەملە ـ كەتتى باسقارۇ ۇستانىمى جولىندەگى بايىمداۋىنا ءرەل قايراتكەرلەرى بەلسەنە ءۇن قوستى.

” جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىانعان قۇدىرەتتى ەل قۇرۇدا خالىق — شەشۇشى كۇش‘، ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ بۇل ءسوزى ونىڭ خالىق ـ تى وزەك ەتكەن داپەكتى دە تەرەڭ دامۇ يدەيا ـ سىن تولىق ايگىلەدى“، ـ دەدى يوردانىيانىڭ جۇڭگو ماسەلەسى مامانى سامىير احمەد، ـ ”ءجۇز مىللىيوندىان خالىقتىڭ شەىر اس، كيەر كىيىم ماسەلەسىن شەشۇدەن جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇعا دەيىن جۇڭگو خالىقتىڭ تۇرمىسى دەڭگەيىنىڭ قارىشتاي جوعارىلاۋىن جۇزەگە اسىردى. جۇڭگو خالىق تۇرمىسىن قامتا ـ ماسىز ەتۇ جاعىندا وركەندەپ كەلە جاتقان ەل ـ دەرگە ۇلكى ورناتتى“.

ول جۇڭگونىڭ دامۇ جەتىستىكتەرىنەن جۇڭگو خالىقنىڭ اناعۇرلىم كوپ، اناعۇرلىم ءادىل ىگىلىكتەنەتىندىكىىنە، سونداي ـ اق دۇنيە ءجۇزد ـ نىڭ دامۇىنا اناعۇرلىم زور وراي اكەلەتىندىكىىنە سەنەتىندىگىن ايتتى.

كەزىندە جۇڭگودا تالاي جىل تۇرمىس كە ـ شىرگەن، وقىعان گرەتسىيا خالىقارالىق قارىم ـ قا ـ تىناس وقىمىستىسى پەيلاگيا كاپاسيوتاكى ءتوراعا شي جىنپىڭ باسا دارىپتەگەن ”خالىقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا باستان ـ اياق تاباندى بولۇدان“ ايرىقشسا تەرەڭ اسەر الدى. ول جۇ شيدىڭ «ءنورت كىتاپتاعى ماقالالارعا تۇسىنىكتەلمەلەرىن ـ دەگى»» ”مەملەكەت خالىقتى نەگىز ەتەدى، سونداي ـ اق خالىق ءۇشىن قۇربلادى“ دەگەن سوزدەن سىتات كەلتىرىپ مىنانى ءبىلدىردى: خالىق — جۇڭگو ساياسىي فيلوسوفياسىنىڭ وزە ـ گى، سونداي ـ اق جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ مەملە ـ كەت قۇرۇىنىڭ ماقساتى مەن ءمانى.

”شىن مانىندە خالىقتى وزەك ەتكەن ـ ەتپە ـ گەندىگىن ءبىلۇ ءۇشىن خالىقتىڭ قۇت ـ ىرىسە ـ نىڭ جاقسارغان ـ جاقسارماعاندىعىنا، خالىقتىڭ ارمان ـ تىلەگىنىڭ قاناعاتاندىرىلغان ـ قاناعاتىنا ـ دىرىلماعاندىعىنا قاراۋ كەرەك. جۇڭگونىڭ كە ـ دەيلىكتەن اربىلتۇدان قامال الۋى اۋىل ـ قىستاقىنا ـ عى 100 مىللىيونعا جۇىق كەدەي خالىقتىڭ كەدەي ـ لىكتەن قۇتىلۇىن جۇزەگە اسىردى، بۇل وسى دامۇ يدەياسىنىڭ ەڭ جاقسى مىسالى“، ـ دەدى كاپاسيوتاكى.

”مەملەكەتتى باسقارۇدا، ءسوز جوق، الدد ـ مەن پارتىيانى باسقارۇ كەرەك، پارتيا گۇلدەنگەد ـ دە عانا مەملەكەت قۇدرەتتەنەدى“. لاوس خالىق توڭگەرىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىيەت كەڭسەسىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۋشىسى جىڭپەي بىلاي دەپ قاردى: ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ پارتيا ـ نى باسقارۇ، مەملەكەتتى باسقارۇ جولىندەگى ما ـ ڭزدى بايىمداۋىندا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتيا ـ سى مەن جۇڭگونىڭ تاپسىقا جەتۇىنىڭ تەتىگى ايقىن كورىسەتىلگەن. ”جۇڭگونىڭ (كوممۇنىستىك پارتيا) كادرلار قوسىنىنان مويىماس تارتىپتىلىك جانە كۇشتى جاۋىنگەرلىك قۇات مەن مۇندالا ـ دى. كورەگەندىكىپەن شەشىم جاسايتىن، قادامى معىم، نىتىماعى مەن بىرىلگى بەرىك پارتيا جۇڭگو مەملەكەتتىنىڭ قۇدرەتتەنۇىنىڭ، ۇلتنىڭ گۇلدەنۇىنىڭ ەڭ سەنىمدى قامتاماسىزدىعى“.

كامەروننىڭ بۇرىنعى ورمان شارۋاشلىق مىنىستىرى ەۋىس ەنگىل ەنگىل: ”قايسىار دا پار ـ مەندى باىشىلىق، شىرىكتەسۇگە استە راقىم ەتپەۋ، تاماشا زاڭ شىعارۇ سياقتىلار جۇڭگو ەكو ـ نوميكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ دامۇىندا جۇرت نازارىن اۋدارارلىقتاي تاپسىتارعا قول جەتكىزۇىنە مۇمكىن ـ دىك جاسادى. كامەرون جانە نۇتاسى افرىكا جو ـ

نەنەن العاندا، جۇڭگونىڭ دامۇ امالياتى مەن ەل باسقارۇ تاجىربەسى ۇلكى ەتۇگە تاتيىدى“، ـ دەدى.

ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ باتىلدەيقەن وزىنە ـ ءوزى توڭگە ـ رىس جاساۋ جولىندەگى بايىمداۋى گانا جۇڭگو دوستىق قوعامىنىڭ باس حاتىشىسى بەنجەمىن انا ـ گەرىگە تەرەڭ اسەر قالدردى. اناگەري مىنالار ـ دى ءبىلدىردى: جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى تاجىربىەلەردى ۇزدىكىسىز قورىتىندىلاپ، ۇز ـ دىكىسىز جاڭخالىق اشقان ساياسىي پارتيا، ۇيرەنۇ قۇاتىنا تولى ساياسىي پارتيا. بۇگىنگى جۇڭگو ـ نىڭ كۇللى الەمدى جالت قاراتقان دامۇ تاپسىتارد ـ نا قول جەتكىزۇى ءدال جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ پارمەندى باىشىلىعىنىڭ ارقا ـ سى.

”وتكەن ءبىر مەزگىلدە جۇڭگو كوپتەگەن قوعامدىق، ەكونوميكالىق سايسىتارعا ءدوپ كەلدى، اينىسەدە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياس ـ نىڭ باىشىلىعىندا، جۇڭگو خالىق تىعىز نىتىماقتاسپ، سايسىتاردى ءساتى جەڭىپ، ۇزدىكىسىز جەڭىستەن ـ جەڭسىكە جەتتى“، ـ دەدى اناگەري.

ءوزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ ىگىلىككە كەنەلىپ،

ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاىىن

قول ۇستاسا قۇردى

”جۇڭگونىڭ خالىقاراداعى وبرىزى تىلگە النىسا بولغانى، دۇنيە جۇزىندەگى كوپتەگەن ادامداردىڭ ەڭ الدىمەن ويلايتىنى: بەيىتشىلىك، دامۇ، سەلبەستىك، ورنىقتىرىعىش جانە پاراۋوز دەگەن سوزدەر بولسا كەرەك“، ـ دەدى ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ ءسوزىن ەستىگەننەن كەيىن كە ـ رىمبايەۋ. ”ءتوراعا شي جىنپىڭ سوزىندە جۇڭگو ـ نىڭ دامۇى دۇنيە جۇزىىنەن ايرىلا الپايدى دەدى، شىنئۇاينىندا، دۇنيە ءجۇزى ءۇشىن العاندا، جۇڭگونىڭ دامۇى جاقسى بولسا، دۇنيە ءجۇزد ـ نىڭ دە ءىپتىى جاقسى بولاتىندىعىندا داۋ جوق!“ ”جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۇدى تىڭغىلىقتى ىلگەرلەتۇدە تۇتاس جەر شارى بازا ـ رىنان جانە بايلىغىنان ويداعىداي پايدالانىپ ءوزىمىزدى دامۇمەن بىرگە ءارى دۇنيە ءجۇزد ـ نىڭ بىرگە دامۇىن دا ىلگەرلەتۇىمىز كەرەك“. قايتكەندە جۇڭگونى دۇنيە جۇزىمەن بىرگە دامىتۇ ـ عا، گۇلدەندىرۇگە بولاتىندىعى جولىندە ءتوراعا شي جىنپىڭ سوزىندە ايقىن جاۋاپ بەردى.

ەگىپەتتىك ەكونوميىست ۇالىد جابابارا مۇنى توتەنشە قۇپتادى. جابابارا بىلاي دەدى: جۇڭگو دۇنيە ءجۇزىنىڭ بىرگە دامۇىن دارىپتەيدى، جۇڭگونىڭ دامۇى وسىنداى سەنىمدى نەگىز ەتكەن، اتاپ ايتقاندا، دۇنيە ءجۇزى ورنىقتى قا ـ دامىمەن دامىتىن بولسا، تالاس ـ تارتىس جانە قاقتىعىس ازپادى، سول ارقىلى ساياسىي جاقىتاعى تىنشىتتىق پەن قوعامنىڭ ورنىقتىلىغىن قورعاۋعا بولادى، ارى قاراي تۇتاس جەر شارىندىق ارتۇدى جەبەۋىگە بولادى.

”جۇڭگو سوغىى جىلداردا جاڭا ەنەرگيا ار ـ قىلى ەلەكتىر تاراتۇ سياقتى سالالاردا دۇنيە جۇ ـ زىندەگى وزىق تاجىربىەلەردى توپتادى، اناعۇر ـ لىم كوپ جۇڭگو كاسپورنىدارنىڭ يوردانىيدا قارجى قوسۇىنا، فوتوۋولتىق، جەل كۇشى ەلەكتىر تاراتۇ نىساندارىن كوتەرەمگە الپ قۇرد ـ لىس جۇرگىزۇىنە وراي، بۇل ءبىزدىڭ جاسىل دامۇ ارمانىمىزدى بىرتىندەپ جۇزەگە اسرۇىمىز ـ عا سەپتىگىن تىگىزەتىن بولادى“، قۇمدى شولدە ەڭسە كوتەرگەن قاتاز ـ قاتاز جەل كۇشى گەنە ـ راتورلارنىا كوز جىبەرگەن، ءۇش قىساک خالىقارا ـ لىق سەرىكتەستىگى يوردانىيداعى جاڭا ەنەرگيا نىسانىنىڭ مەملەكەتتىك دىرەكتورى مۇحامەت ابۇ اتيا ءوز باسىنان كەشكەن كەشىرمەسىن مىسال ەتىپ، ءوزىنىڭ نازارىنداى جۇڭگونىڭ ”الەمدىك دامۇ كوزقاراسىن“ شەشىلە اڭگىمەلەدى.

ابۇ اتىيا بىلاي دەدى: جۇڭگو ءوزىن دامىتۇدى ىلگەرلەتۇ بارىسىندا جاڭا تەحنىكالار ـ دى، قارجى قوسۇ سەلبەستىك نىسانىن وزگە مەم ـ لەكەتتەرمەن بولسۇىگە پەيىل بولدى، بۇل جەر ـ گىلىكتى ورنىنىڭ ەكونوميكاسىن دامىتۇعا پايدالى بولۇمەن بىرگە، تاعى سول ماڭىداعى تۇرىعىندارعا وڭايعا تۇسىبەيتىن جۇمىستانۇ جانە ۇيرەنۇ ورايىن الا كەلىپ، قالىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر ـ دىڭ وزىندىك قارىشتاپ دامۇعا ۇمتىلۇىنا، مەملە ـ كەتتىڭ وسىزامانداتۇ ءۇردىسىن جۇزەگە اسرۇىنا ماڭغزدى ۇلكى ازىرلەپ بەرىپ، سول ارقىلى جۇڭگومەن دۇنيە ءجۇزىنىڭ اناعۇرلىم تاماشا دامۇ بولاشاعىنا يە بولۇىنا مۇمكىندىك جاسادى.

قازىر وڭىرلىك قاقىتعىستار تىولاستاماي تۇر، جاھاندانۇعا قارسى يدەيالىق اعىم باس كو ـ تەردى، دۇنيە ءجۇزى قايتىكەندە دۇرىس بەتا ـ لىسقا قاراي دامى الادى؟ ”بەيىتشىلىك، دامۇ، سەلبەستىك، تەڭ ىگىلىككە كەنەلۇ تۇىن بىيك ۇستاۋ“، ”شىن مانىندەگى كوپ جاقىتلىقتى امالياتىنا ايگىلەۋ، بۇكىل ادامزاتقا ورتاق قۇندىلىقتاردى امالياتىنا ايگىلەۋ“، ”اشىق دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكا ـ سىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇ“... ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ سوزىندەگى ماڭغزدى بايىمداۋلار الاسپىران دۇنيە جۇزىنە سەنىم سيلادى.

”شپەلەنىسكەن سىرتقى باسەكەگە ءدوپ كەلگەن كەزدە، ’ەسىكتى جابۇعا‘ سۇيەنىپ ءوز جەرىنىڭ ەكونوميكاسىن قورعاۋعا ۇمتىلۇ، كەرد ـ سىنىشە ەكونوميكالىق داعدارىستى اناعۇرلىم اۋىر ـ لاتادى“، برازىلييانىڭ جۇڭگوداعى بۇرىنعى باس ەلشىسى كاسترو نەۋىس بىلاي دەدى: ”جۇڭگو الەمدىك سىن ـ سايسىتارعا بەتپە ـ بەت كەلۇدى تاڭىداپ، خالىقارالىق بازارعا شەرىۋ تارتتى، بۇل دۇنيە جۇزىندەگى مەملەكەتتەر جولىنەن العاندا، ۇلكى الۇعا تاتيىدى“.

”ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ ءسوزى جۇڭگو ـ نىڭ بولاشاق دامۇ جولىندەگى وردىن تۇراقتاند ـ دىرۇىن جانە خالىقارالىق كوز اياسىن ايگىلەدى، جۇڭگوغا جانە دۇنيە جۇزىنە العا باسۇ قوزعاۋشى كۇشىن اكەلەدى“. ەفيوييا ادديس ـ اىببا داشۇە ـ سىنىڭ پروفەسسورى كوستانتىنئوس بەلحۇتىسفا بىلاي دەدى: جۇڭگونىڭ بەيىتشىلىكتى جانە بىرگە گۇلدەنۇدى جەبەۋ شارالارى افرىكا ەلدە ـ رىن قامتىعان خالىقارالىق قوعامنىڭ ايرىقشا تۇراق ـ تاندىرۇى مەن باعاسىنا يە بولدى.

”ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ ءسوزى جۇڭگو ـ نىڭ بارلىق قىبىنشىلىقتاردى جەڭىپ، جاڭا جورىقتا ارشىنداى ىلگەرلەيتىن بەكىمىن، سەنىمىن كور ـ سەتتى. جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ نۇرلى بولاشا ـ عى دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيىتشىلىگى مەن دامۇىنا ورنىقتىلىق جانە وڭ ەنەرگيا ۇستەدى“، ـ دەدى بەلحۇتىسفا.

پاكىستان اقىلماندار قويىماسى الەمدىك جىبەك جولن زەرتتەۋ وداعىنىڭ قۇرۇشى ءتورا ـ عاسى زەمبىر اۋان مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا شي جىنپىڭنىڭ باىشىلىعىندا، جۇڭگو الەمدىك باسقارۇ، ەكونوميكانى دامىتۇ، قورشاعان ورتانى قورعاۋ قاتارلى جاقىتاردا بەلسەندى ۇلەس قوستى. ءتوراعا شي جىنپىڭ وسى جولعى سوزىن ـ دە كوپ جاقىتلىق، ادامزاتنىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاىىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇ سياقتى ماڭغزدى قۇاتىتامالاردى تاعى دا باسا دارىپتەدى، بۇل خال ـ دى قارالىق قوعام ءۇشىن توتەنشە ماڭغزدى.

”نىتىماقتاسا سەلبەسۇ، ادامزاتنىڭ تاعدىر ـ لاس ورتاق تۇلعاىىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇ، مىنە بۇل نامىز تۇرا جول!“ برازىلييانىڭ ساۋدا كو ـ سەمدەرى ۇيمىنىڭ جۇڭگو رايونىنداى باس ات ـ قارۋشىسى كىشى جوسە رىكاردو لۇسە بىلاي دەدى: ”جۇڭگو بەيىت قاتاز تۇرۇدىڭ بەس پرىنسىپى نەگىزىندە، باسقا ەلدەرمەن دوستىقتى جانە سەلبەستىكتى كەڭەيتىپ، ادامزاتنىڭ تاعدىر ـ لاس ورتاق تۇلعاىىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇدى العا قويدى. ارقايسى مەملەكەتتەر دامۇ ءۇشىن بىرگە قۇلىشىنغان دۇنيە جۇزىندە جۇڭگو بارعان ساپىن شەشۇشى رول اتقارۇدا“.

(شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ شەتەلدە تۇراتىن تىل ـ شىلەرلىنىڭ جىىناق خابارى، جازعان تىلشىلەر ۋاڭ شياۋمەي، شپە لىن، ياڭ تيانپۇ، تاڭ جپەفىڭ)
(شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ 3 ـ ايدىنك 13 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)